

Ge långtidssjukskrivna rätten till ledighet under sommaren

DEBATT Monica Armini: Semestertider. Mitt i juli. Ledighet. Fast inte för alla – ganska många jobbar ju trots att det är sommar. Affärsbiträden, taxichaufförer, egenföretagare, sjukvårdspersonal med många flera. Så är det till exempel också för alla de sjukskrivna som går på rehabiliteringsersättning.

Som tillfrisknande har man rätt till ett års rehabilitering – men utan semester. Bara om verksamheten där man arbetstränar stänger, har den sjukskrivna rätt till ledighet. Är detta rimligt? Borde man inte eftersträva en arbetssituation som mer liknar en anställning när man arbetstränar?

Arbetsträning, eller arbetsinriktad rehabilitering, innebär att man ska öva upp sin förmåga att sköta ett jobb igen efter en längre sjukskrivning. Det kan handla om så enkla saker som uthållighet, förmåga att ta paus när man blir trött och att vänja sig vid ett socialt sammanhang igen. (Sjukskrivning är en mycket ensam tillvaro.) Och att lära sig att gå på ledighet och sedan komma tillbaka borde ju rimligtvis ingå i arbetsträningen. Man ska egentligen inte sköta några ordinarie uppgifter på arbetsplatsen utan bara göra sånt som annars ingen hade gjort – men det säger ju sig självt att sådana uppgifter är svåra att hitta. Antingen behöver de göras (och görs), eller så finns de inte.

Alltså sitter det fullt med människor i arbetsträning som utför riktiga arbetsuppgifter året runt utan semester i Sverige. Är det så det borde vara? Eller skulle man se till att villkoren för personer inom rehabilitering jämföras med de som har en vanlig anställning. Det finns ju ett behov av återhämtning – även för den som är sjuk och under tillfrisknande. Kanske till och med ett större behov än om man

är fullt frisk.

Om en månad upphör min egen rehabilitering och jag får en anställning. Jag har haft turen att hamna hos en förstående arbetsgivare som helt enkelt själv gått i sommaride för att jag ska få några veckors vila. Tack för det! Men hade jag jobbat inom ett annat företag hade jag med största sannolikhet inte haft samma tur. Det gäller alltså att välja rehabiliteringsplats med omsorg. Problemet är bara att det inte är så lätt att hitta rehabplatser nu för tiden. Konkurrensen från fas 3 gör att man som enbart gratis arbetskraft inte är lika lukrativ som om man tar in en fullt frisk arbetslös och får 5000 kr i månaden dessutom.

Nu är inte detta fas 3ornas fel, utan systemets. Vi har tillåtit en organisation växa fram som pytsar ut långtidssjuka och långtidsarbetslösa i näringsliv och kommun på olika förutsättningar. Det blir konkurrens om platserna och villkoren styr på olika sätt. Det gynnar ingen annan än oseriösa arbetsgivare och anordnare som kan hitta gratis arbetskraft, eller till och med arbetskraft som betalar för sig.

Nej, det är dags att ge långtidssjukskrivna rätten till ledighet under sommaren. Alldeles oavsett var man jobbar. Det ska inte vara avhängigt hur chefen behagar göra med företaget under juli månad. Semestertider åt alla. Sjuk som frisk, arbetslös som i arbete. Den som jobbar på ett vanligt arbete och jobbar i juli kan ta ut semester någon annan tid på året. Det kan inte den som är sjuk. Ge alla den möjligheten!

Monica Armini

samhällsdebattör

medlem av SocialAktion och Solrosuppropet